8 MARCH 2025

WOMEN'S DAY

GREAT SALUTE TO ALL THE WOMAN-ACHIEVERS IN DIFFERENT FIELDS

GREAT SALUTE

CELEBRATING ICONIC WOMEN OF INDIA: PAST & PRESENT

The empowered woman is powerful beyond measure and beautiful beyond description

Ahilyabai Holkar, Female Fighter
Sarojini Naidu, Freedom Fighter
Aruna Asaf Ali, Freedom Fighter
Savitribai Phule, India's First Female Teacher
Anandi Gopal Joshi
Sucheta Kriplani, Freedom Fighter
Lakshmi Sahgal, Freedom Fighter
Pratibha Devisingh Patil, India's First Female President
Anna Chandy, India's First Female Judge
Kalpana Chawla, First Indian Woman to go to Space

India has been home to many iconic women who have made history with their courage, talent and determination. From freedom fighters like Rani Jhansi Lakshmi Bai and Sarojini Naidu to leaders like Nirmala Sitharaman. Women have played a key role in shaping the nation. Sports stars like PV Sindhu and Mary Kom and achievers like Kalpana Chawla have inspired millions.

Their contributions in various fields continue to motivate future generations to dream big and achieve greatness

The aim of International Women's Day is to celebrate women's accomplishments and to embrace gender equality. With this, the day also aims to raise awareness about gender equality & promote equal participation in social, economic, cultural, and political activities.

FIRST'S BY INDIAN WOMEN WHO HAVE MADE THE NATION PROUD!!!

From science to the cricket pitch, literature to cinema, Indian women are everywhere! Here is a small rundown of those amazing women's achievements in India who were firsts in their field and their contribution towards making India proud

Avani Chaturvedi - Sky Warrior

Avani Chaturvedi became the first Indian proud woman to fly solo a fighter aircraft. She flew a MiG-21 'Bison', an aircraft known for its highest landing and take-off speed in the world.

Mithali Raj - Lady Tendulkar of Indian Women's cricket

During India's series against New Zealand Women - Mithali Raj was the first Indian woman who made India proud by playing in 200 ODI match.

Shanti Devi - Truck Mechanic

Shanti Devi became the first truck mechanic in India who made India proud and has been working for more than 20 years now.

Tessy Thomas - Missile Woman of India

Tessy Thomas is the first woman who made india proud to head an Indian missile project. Adding to it, with the successful launch of the Agni-V missile project, she also achieved a career milestone.

Deepa Malik - Paralympics Winner

Deepa Malik became the first proud woman of India to win a medal in Paralympic Games at the 2016 Summer Paralympics.

Usha Kiran - Youngest Female CRPF Officer

Usha Kiran became CRPF's first woman officer to be posted in the insurgency-affected Bastar region of Chhattisgarh.

Kavita Devi - Wrestling Queen

Kavita Devi is the first female professional wrestler of India to wrestle in WWE.

In 2024, Indian women have once again shown the world that glass ceilings are meant to be shattered. Their stories aren't just about personal achievements; they are a beacon of hope, proving that determination, resilience, and grit can lead to extraordinary outcomes.

Sheetal Devi

Sheetal Devi is India's first female armless archer. At the 2024 Summer Paralympics, she set a new world record in the ranking round with a score of 703 and secured a bronze medal in the mixed team compound open category alongside Rakesh Kumar. Her journey from a youth event organized by the Indian Army to the global stage is mindblowing.

Avani Lekhara

Avani Lekhara continues to be a beacon of excellence in Paralympic shooting. She won gold at the Paralympic Games 2024 and has consistently performed at the highest levels, inspiring countless persons with disabilities (PwD) to pursue their dreams in sports.

Divya Deshmukh

At just 18, Divya Deshmukh has emerged as a formidable force in the world of chess. She clinched the World U-20 Girls Chess Championship title in 2024, becoming the fourth Indian to achieve this honour. The teenager is now the youngest top 20 female chess player in the world! Her strategic prowess and dedication have made her a role model for young chess enthusiasts nationwide.

Mohana Singh Jitarwal

Squadron Leader Mohana Singh Jitarwal continues to break stereotypes as one of India's first female fighter pilots. She was declared as the first female combat pilot back in 2016. The 32-year-old added another feather to her cap this September, when she became the first woman fighter pilot to be inducted in the Indian Air Force's elite 18 'Flying Bullets' squadron operating the LCA Tejas fighter jet.

Manu Bhaker

Manu Bhaker made history at the Paris 2024 Olympics by becoming the first Indian shooter to win multiple medals in a single Games. She clinched bronze in both the women's 10-meter air pistol and the mixed team event with Sarabjot Singh. Her achievements have garnered national acclaim, including recognition from Prime Minister Narendra Modi.

Sadhna Saxena Nair

In August 2024, Lieutenant General Sadhna Saxena Nair marked a historic milestone by assuming the office of Director General Medical Services (Army), becoming the first woman to hold this esteemed position.

Pulapaka Suseela

P. Susheela was born in 1935 in Vizianagaram, a state ruled by a Maharajah during the British colonial period. Today Vizianagaram is part of the Andhra Pradesh state in India. In an interview with the journal 'Screen,' Susheela outlined her family background and entry into play back singing thus –

"I hail from a well-to-do family from Vizianagaram, the birth place of many well-known singers and musicians like Ghantasala and Dwaram Venkataswamy Naidu. My father, Mukunda Rao, was a famous criminal lawyer. My parents wished to see me as a great classical singer like M.S. Subbulakshmi. I was an avid listener of Lata Mangeshkar's songs over radio. I obtained a First Class Diploma in Music. In fact, I came to Madras in 1951 to enrol for the Sangeetha Vidwan course. Music Director Pendyala Nageswara Rao spotted me at a children's radio concert and took me as a lead singer for 'Kannathalli'. And the rest is history.

Awards and recognition

She was awarded the Padma Bhushan by the Government of India in January 2008.

In 2001, the Andhra Pradesh Government honored her with theRaghupathi Venkaiah Award for lifetime achievement in Telugu cinema.

In 2005, she received the Special Jury Swaralaya Yesudas Award for outstanding performance in music. She was honoured with the Life Time Achievement Award by the Filmfare in 2006.

In 2011, she was honoured with the Devarajan Sangeetha Award.

Avasarala Kanyakumari

Padmashri A. Kanyakumari is India's leading violinist in the Carnatic style of music. She has been in the field for over four decades, successfully playing the various roles of soloist, accompanist, teacher, innovator and organizer, dedicating life to music alone. She considers herself fortunate to be a disciple of 3 great legendary gurus: Ivaturi Vijeswara Rao, M. Chandrasekaran and M. L. Vasanthakumari.

The Thristhai Sangamam is an innovative concept. Playing in different octaves is a part of western music. Introducing similar ideas into carnatic music without compromising on traditional classicism is a great task. The Thristhai Sangamam (the triple octave confluence) was devised to include three violins playing at the same time in three different octaves. It is a new experience to listen to the krithis being played simultaneously in three different octaves.

Kanyakumari's extensive experience as an artist spans more than 4 decades. Combined with a sharp acumen and fine sense of creativity, she has earned herself a distinct place in the world of music. She has evolved her own style of melodious playing and silken bowing which closely resembles vocal music rhapsodising audiences all over. She has performed as a soloist all across the world, regularly touring nations like USA, France, UK, Mexico, Switzerland, Canada, Dubai, Malaysia, Singapore, Australia and Sri Lanka. She has also accompanied many of the legendary carnatic musicians like M. L. Vasanthakumari, N. Ramani, S. Kalyanaraman, U. Srinivas, Dr. Kadri Gopalnath, etc. She has released numerous albums, many of them which were produced by some of the top music labels in India. Some of the releases include: Prashantam, Sataragamalika, Musical Melodies, 27 Violins, Strings of Harmony, Dancing Melodies, etc.

The "Vadyalahari" is a unique instrumental ensemble of the violin, nadaswara, veena or flute and dual percussion instruments. This is a unique ensemble in that; it includes the Nadaswaram which was all along used only for solo performances on account of its tonal quality and volume. As a challenge it has been tried to blend the music from the Ndaswaram along with softer instruments like the violin & Venna.This attempt has been found to be very successful, as the vadyalahari concerts have received a great welcome not only in India but also aborad. Music of the world, a US based premier recording company, HMV and few other companies have released CDs of the Vadyalahari.

రుక్మిణీ లక్ష్మీపతి

జననం	1892 డిసెంబరు 6మధురై, మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ
మరణం	6 ఆగస్టు 1951 (aged 58)మద్రాసు, మద్రాసు రాష్ట్రం
వృత్తి	సామాజిక సేవిక, రాజకీయ నాయకురాలు
జీవిత భాగస్వామి	ఆచంట లక్ష్మీపతి
పిల్లలు	ఇందిర రామమూర్తి.ఎండెన్ శ్రీనివాసరావు.ఆచంట జానకిరాం (సవతి కుమారుడు).శారదాదేవి (సవతి కుమార్తె)
తల్లిదండ్రులు	శ్రీనివాసరావు (తండ్రి)చూడామణి (తల్లి)

రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగా ప్రసిద్ధి చెందిన ఆచంట రుక్మిణమ్మ (జ: 6 డిసెంబరు 1892 – మ: 6 ఆగష్టు 1951), భారతస్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు, భారత జాతీయ కాంగ్రేసుపార్టీకి చెందిన రాజకీయ నాయకురాలు. మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ శాసనసభకు ఎన్నికైన తొలిమహిళ. అలాగే మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో మంత్రిగా పనిచేసిన తొలిమహిళ ఈమె. భారతదేశంలో సుప్రసిద్ధులైనఆయుర్వేద వైద్యులలో ఒకరైన ఆచంట లక్ష్మీపతి ఈమెభర్త. తొలి భార్యను కోల్పోయినలక్ష్మీపతిని కులాంతర వివాహం చేసుకున్నది. ఆమె జమీందారీ కుటుంబంనుంచి వచ్చింది. ఆనాడు ఆ కుటుంబాలలో ఆచారాలుఎక్కువ. స్త్రీల చదువుకు ప్రోత్సాహం లేదు. అటువంటి వాతావరణంలో ఆమె పట్టభద్రురాలైంది. డిగ్రీ తీసుకుంది. తర్వాత మద్రాసులో ఖద్దరు ప్రచారము చేసింది.

రుక్మిణీలక్ష్మీపతి, 1892, డిసెంబరు 6 న, మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలోనిమధురైలో జమీందారీ వ్యవసాయ కుటుంబంలో జన్మించింది. ఈమె తల్లితండ్రులు, చూడామణి, శ్రీనివాసరావులు. ఈమె తాత, జమీందారురాజా టి.రామారావు. ఈమెమద్రాసు క్రైస్తవ కళాశాలనుండి బి.ఏ. డిగ్రీతోపట్టభద్రురాలైంది. జాతీయోద్యమం పట్ల ఆకర్షితురాలైన రుక్మిణమ్మపై, మహాత్మాగాంధీ, సరోజిని నాయుడు, రాజగోపాలాచారుల ప్రభావం మెండుగా ఉన్నది. బాపూజీ హరిజన నిధికై తన బంగారు ఆభరణాలన్నీసమర్పించి ఆయన అభిమానాన్ని చూరగొన్నది. సహాయ నిరాకరణోద్యమం, విదేశీ వస్తు బహిర్కణోద్యమాలలో పాల్గొని ఆరు నెలల పాటుజైలుశిక్ష అనుభవించింది. 1923లో ఈమె భారతజాతీయ కాంగ్రేసు పార్టీలో చేరి రాజకీయాలలో క్రియాశీలకంగాపాల్గొన్నది. 1926 వ సంవత్సరం లోపారిస్ లో అంతర్జాతీయ మహిళాసభ జరిగింది. స్త్రీల హక్కుల గురించి చర్చించే ఆ సభకు భారతదేశప్రతినిధిగా ఆమె వెళ్ళింది. తర్వాతజిల్లా బోర్డు సభ్యురాలిగా, కార్పొరేషన్ మెంబరుగా, విశ్వవిద్యాలయ సెనేట్ మెంబరుగా పనిచేసింది. మహాత్మా గాంధీ నిర్వహించిన దండి యాత్ర స్ఫూర్తితో, 1930 వ సంవత్సరం మే నెలలో, రాజాజీనేతృత్వంలో వేదారణ్యంలో జరిగిన ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొని, ఆనాడు జైలుకు వెళ్ళిన తొలి మహిళల జట్టులోనిలిచింది. ఉప్పుసత్యాగ్రహ ఉద్యమ నేపథ్యంలో మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో అరెస్టు అయిన మొదటి మహిళఈవిడే. వివిధ చారిత్రక ఆధారాల ప్రకారం ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొన్నందుకు జైలు శిక్ష అనుభవించినతొలి భారతీయ మహిళ కూడా ఆవిడే. ఆ తర్వాత 1940 వరకు ఎన్నో సార్లుజైలుకు వెళ్ళింది.

రుక్మిణీలక్ష్మీపతి, 1934లో మద్రాసు లెజిస్లేటివ్కౌన్సిల్‌కు పోటీచేసి, గెలిచింది. ఈమె 1935 నుండి 1936 వరకు మద్రాసు రాష్ట్రప్రాంతీయ కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షురాలిగా పనిచేసింది. 1937లో మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీశాసనసభ ఎన్నికల్లో గెలిచి, 1937, జూలై 15న శాసనసభకు ఉపసభాపతిగా (డిప్యుటీ స్పీకరు) ఎన్నికైంది. 1946, మే 1 నుండి 1947, మార్చి 23 వరకు ఆంధ్ర కేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం మంత్రివర్గంలో ప్రజా ఆరోగ్య శాఖామంత్రిగా కూడా పనిచేసింది. ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగా ఆయుర్వేదం మొదలైన భారతీయ వైద్య విధానాలను ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకురావడంలో గణనీయమైన పాత్ర పోషించింది.

సమాచారరంగ ప్రముఖులు ఆచంట జానకిరాం వీరికుమారుడు. రుక్మిణీ లక్ష్మీపతి భారత స్త్రీ మండల్మరియు ఉమెన్స్ ఇండియా అసోసియేషన్ వంటి సంస్థల కార్యక్రమాల్లోచురుగ్గా పాల్గొన్నది. ఆమె సామాజిక సంస్కరణలనుప్రోత్సహించడమే గాక, బాల్యవివాహాల వంటిసామాజిక దురాచారాలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించింది.

రుక్మిణీలక్ష్మీపతి, 1951, ఆగష్టు 6న మద్రాసులో మరణించింది. చెన్నైలోని ఎగ్మోర్ ప్రాంతంలోగల మార్షల్ రోడ్డును ఈమె పేరు పెటారు. ఈమె చేసిన సేవలను గుర్తిస్తూ, సంస్మరణార్థం భారత ప్రభుత్వ తపాలాశాఖ, రెండు రూపాయల విలువ కల ఒక తపాలాబిళ్ళను విడుదలచేసింది.

న్యాయపతి కామేశ్వరి గారు (రేడియోఅక్కయ్య గారు)

రేడియోకార్యక్రమాల రూపకర్త, ప్రసార కర్త రేడియో అక్కయ్యగా పేరొందిన న్యాయపతి కామేశ్వరి గారు *1908* విజయనగరంలో జన్మించారు. తండ్రి శ్రీ పేరిని జగన్నాధదాసు గారు. వీరిది పండితుల, విద్వాంసుల కుటుంబం.ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం తరువాత విశాఖపట్నంలోని క్వీన్ మేరీ బాలికల ఉన్నతపాఠశాలలో చదివారు. మరల విజయనగరం వచ్చిమహారాజా కళాశాలలో డిగ్రీ *1932*లో పూర్తిచేశారు. ఆకాలంలో బి.ఎ. పాసైనమొట్టమొదటి మహిళామణి ఈమె. తరువాత కొంతకాలంనూజివీడు ఎస్టేటు లో కపిలేశ్వరపురం జమిందారిణిజగదీశ్వరమ్మ గారికి ఇంగ్లీషు నేర్పారు. *1934*లో న్యాయపతి రాఘవరావుగారితో వివాహం జరిగింది. తరువాత *1937*లో మద్రాసులోని వెల్లింగ్టన్టీచర్ ట్రైనింగ్ కాలేజీ లో ఉపాధ్యాయ శిక్షణ (ఎల్.టి.) పూర్తిచేశారు. ఇద్దరిఅభిప్రాయాలు కలియడంతో భర్తకుతోడుగా, చెన్నై రేడియో కార్యక్రమాల లోను, బాల పత్రిక నిర్వహణలోను చురుగ్గాపాల్గొన్నారు.రేడియో అక్కయ్య చెన్నై ఆకాశవాణి కేద్రం వారు ఆటవిడుపు పేరుతోపిల్లల కార్యక్రమ నిర్వహణ చేపట్టి, ఆ కార్యక్రమ నిర్వహణవీరికిచ్చారు. ఈమె ఆ విధంగారేడియో అక్కయ్యగా స్తిరపడిపోయారు.

రాఘవరావుగారు ఈమె భర్త అయినా, ఈమెతో పాటుగా రేడియో కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తూండటంతో, అతనికి రేడియో అన్నయ్యగా పేరొచ్చింది. తరువాత, తరువాత ఈ కార్యక్రమం బాలానందంగారూపాంతరం చెంది ఆకాశవాణి హైదరాబాదు కేంద్రమునుండి అనేక సంవత్సరములు వీరిద్దరిచేనిర్వహించబడినది.

రేడియోలోప్రసారమయ్యే స్త్రీల కార్యక్రమాలతో తృప్తిచెందక గ్రామీణ స్త్రీల కోసం 50 మహిళా సంఘాలనూ ప్రారంభిచారట. తన భర్తతో కలసిబాలానంద సంఘాన్ని ఏర్పరిచారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ముఖ్య కార్యదర్శిగా పనిచేసిన మోహన్ కందా ఈ సంఘంలోఅతని చిన్నతనంలో సభ్యుడు.

మంచివ్యవహార జ్ఞానం గల విదుషీమణి రేడియోఅక్కయ్య గారు అక్టోబరు 23, 1980లోపరమపదించారు.

వింజమూరి సిస్టర్స్

వింజమూరి అనసూయ & సీతా దేవి

సంగీతకారిణి, గాయకురాలు, తెలుగు ఫోక్ సంగీతంలో పండితురాలు. ఆమె ఆల్ ఇండియా రేడియోలోఫోక్ మ్యూసిక్ లో ప్రొడ్యూసర్, ప్రసిద్ధకవి దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి గారి మేన కోడలు సుప్రసిద్ధ గాయకురాలు

•చైల్డ్ ప్రాడీజీ మరియు ప్రతిభావంతులైన గాయని....

తన *8* సంవత్సరాల వయస్సులో తన పాటల గ్రామఫోన్రికార్డ్తో పాడటం ప్రారంభించింది. ఆ తర్వాత, మంచి ఏడు దశాబ్దాలుగా, ఆమె ప్రపంచవ్యాప్తంగా లక్షలాది మంది శ్రోతలను ఆనందపరిచేలాజానపద పాటలను పాడారు, వ్రాసారు, పరిశోధించారు మరియు జీవించారు. కళలున్న కుటుంబంలో పుట్టారు. వింజమూరి సోదరీమణుల ప్రారంభ ప్రభావం వారి తండ్రి వింజమూరివెంకట లక్ష్మీ నరసింహారావు, నాటక కళాకారుడు, స్త్రీలతోసహా కుటుంబ సభ్యులను భాషలు నేర్చుకోవడానికి మరియు సాహిత్యం చదవడానికి ప్రోత్సహించారు. తరువాతి సంవత్సరాలలో, వారి మామ మరియుప్రఖ్యాత కవి మరియు రచయితదేవులపల్లి కృష్ణ శాస్త్రి కూడా గొప్ప ప్రేరేపకులు.

.....

1924 మే *12*లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కాకినాడలో జన్మించినఅనసూయ హార్మోనియం వాయించడంలో కూడా ప్రావీణ్యురాలు. స్వాతంత్ర్యపోరాట సమయంలో కృష్ణ శాస్త్రి స్వరపరిచిన ' జయ, జయ, జయప్రియ జననీ' పాటను ఆమె ప్రసిద్ధ భారతలోకితెచ్చారు .

•అనేక ప్రముఖుల ముందు పాడిన సీత....

ఈ పాట మరియు జానపదసంగీతం యొక్క ఆమె ప్రదర్శన మహాత్మాగాంధీ. సుభాష్ చంద్రబోస్. జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ మరియుసర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్‌లను ఆకట్టుకుంది. ఆమెప్రశంసలను గెలుచుకుంది.

......

తన తండ్రి గారిప్రోత్సాహంతో, ఆ కాలంలో స్త్రీనిఅత్యంత పితృస్వామ్య సమాజంలో సామాజిక సమానత్వం మరియు విముక్తి సందేశాన్ని వ్యాప్తి చేయడానికి అనసూయ దేవి జానపద ప్రసారాన్నిఉపయోగించారు. కృషి ద్వారా ఆమెకాకినాడ. తెనాలి మరియు తరువాత మద్రాసు మరియు హైదరాబాద్‌లోని సాహిత్యం మరియుసాంస్కృతిక వాతావరణంలో బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలిగా మారింది. మార్గం వెంట. శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని కూడా ఎంచుకుంది. వింజమూరిసోదరీమణులు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రేక్షకులను అలరిస్తూపబ్లిక్ ఫోరమ్‌లలో కచేరీలు చేసినమొదటి మహిళలు.

అనేకదేశాలలో వేల కొద్దీ కచేరీలతోసాగిన సీత – అనసూయ ప్రస్థానం.....

1930 వదశకం నుండి అనేక దేశాలలో వేలకొద్దీ కచేరీలతో సాగిన సీత –అనసూయ ప్రస్థానంమూడు దశాబ్దాలు అద్వితీయంగా జరిగింది. తరువాత ఇప్పటి దాకా కొనసాగుతూనే ఉన్నా *1960* దశకంలో సీత గారు సమిష్టికుటుంబ నివాసం అయిన మద్రాసు నుంచిచదువుల కోసం హైదరాబాద్ తరలివెళ్ళడంతో ఆమె "సొంత గొంతుక" ఎక్కువగావినపడడం ఆమె జీవితంలో రెండోఅధ్యాయం అని చెప్పుకో వచ్చును. తెలుగునాటసంగీతంలో మాస్టర్స్ డిగ్రీ అందుకున్న తొలి మహిళ గావింజమూరి సీతా దేవి చరిత్రసృష్టించారు. వెనువెంటనే *1963* లో ఆలిండియా రేడియోలో జానపద సంగీత విభాగానికి మొట్ట మొదటి మహిళా ప్రొడ్యూసర్ గా మరో చరిత్రసృష్టించి *1984* లో పదవీ విరమణచేశారు.

•సీత గారు మంచి రచయిత్రి......

సీతగారు మంచి రచయిత్రి. జానపదాలు, ఎంకి పాటలు, స్త్రీలపాటలు మొదలైన పుస్తకాలు తెలుగులోనూ, అందరూ నేర్చుకుని పాడుకోడానికి వీలుగా ఇంగ్లీషు లోనూ సంగీతం నోటేషన్తో సహా ప్రచురించారు.

....

బహుముఖప్రజ్ఞాశాలి, గొప్ప గాయని, రేడియో ప్రయోక్త సంగీతం టీచర్ గా తన సుదీర్ఘజీవితంలో వేలకొద్దీ కళాకారుల, సంగీత ప్రేమికుల గౌరవాభిమానాలని పొందిన అమర గాయని మాఅందరి "అమ్మా పిన్ని", డా. వింజమూరి సీతా దేవి గారికివ్యక్తిగతంగానూ, అశేష అభిమానుల తరఫునానివాళి అర్పిద్దాము.

•జానపద పాటలపై ఏడు పుస్తకాలలోడాక్యుమెంట్ చేసారు.....

అనసూయదేవి జానపద పాటలపై ఏడు పుస్తకాలలో తనపనిని డాక్యుమెంట్ చేసింది. రెండు ప్రసిద్ధమైనవి - - భావ గీతాలు మరియుజానపద గేయాలు , జానపద పాటల సంకలనం, *2008*లోచెన్నైలో జరిగిన ఒక కార్యక్రమంలో విడుదలయ్యాయి.

•అనేక పురస్కారాలు అందుకున్నారు....

ఆమె జనాదరణ మరియు కీర్తి పారిస్‌లో 'క్వీన్ ఆఫ్ ఫోక్ మ్యూజిక్' మరియు *US*లో లైఫ్‌టైమ్ అచీవ్‌మెంట్ అవార్డుతో పాటు అనేక అవార్డులను పొందింది. విశాఖపట్నంలోని ఆంధ్రా విశ్వవిద్యాలయం ఆమెకు *1978*లో కళా ప్రపూర్ణ బిరుదును మరియు గౌరవ డాక్టరేట్‌ను ప్రదానం చేసింది. *US*, మలేషియా మరియు భారతదేశంలో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలలో సోదరీమణులు ప్రముఖ ఆకర్షణలు.

•వృత్తి.......

జానపదవిభాగములో ప్రొడ్యూసర్ గా ఆకాశవాణి హైదరాబాదుకేంద్రంలో రెండు దశాబ్దాలు పనిచేశారు. ఆమె సోదరి వింజమూరిఅనసూయ. ఈ అక్క చెల్లెండ్రుఇద్దరూ జానపద గాయకులుగా మంచి పేరు తెచ్చుకున్నారు. తన సోదరి అనసూయతో కలిసి లెక్కకుమించి ప్రదర్శనలు, రేడియో షోలు నిర్వహించారు. తెలంగాణాలోఅనేక ప్రాంతాలలో పర్యటించి జానపద గేయాలకు ప్రాణం పోశారు. సీతాదేవి గాయకురాలు కూడా. జానపద గేయాలు సంకలన రూపంలో వెలువరించారు. 1984 లో సీతా దేవిపదవీ విరమణ చేసి హైదరాబాదులో స్థిరపడింది. భక్తి - ముక్తి, లాలి-తాళి పేరజానపద గేయాలు ప్రచురించారు. కొంత కాలం మదరాసుకేంద్రంలో పనిచేశారు. వీరికి ఆంధ్ర విశ్వ కళా పరిషత్ కళాప్రపూర్ణ బిరుదాన్ని ఇచ్చి సత్కరించింది.

.....

1962 నుంచి 1684 వరకు ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ కేంద్రంలో జానపద సంగీత ప్రయోక్తగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. వివిధ ప్రాంతాల జానపద గీతాలను సేకరించి, అవే బాణీలతో స్టూడియోకళాకారులతో రికార్డు చేసేవారు. సోదరి అనసూయతో కలిసి జాతీయ అంతర్జాతీయ వేదికల మీద లలిత జానపదసంగీత ప్రదర్శనలిచ్చారు. 'ఆంధ్రప్రదేశ్ జానపద సంగీతం' పేరుతో గ్రామ్ ఫోన్ రికార్డు లనువిడుదల చేశారు.

•జీవిత విశేషాలు.....

ఆమెకవి దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి మేన కోడలు. ఆమెసోదరి కూడా ప్రసిద్ధ సంగీతకారిణిఅయిన వింజమూరి అనసూయ. వీరిద్దరినీ కలసి "వింజమూరి సిస్టర్స్"గా పిలుస్తారు. *1930*వదశకంలో వాళ్ళిద్దరూ వేదికలపై సహగానం మొదలు పెట్టారు. వీరి తండ్రి పండితుడు, నాటకకర్త వింజమూరి నరసింహారావు. వీరు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలోని కాకినాడ పిఠాపురం ప్రాంతంవారు. అక్కచెల్లెళ్ళిద్దరూ మొదట కర్ణాటక శాస్త్రీయసంగీతం నేర్చుకున్నారు. తర్వాత లలిత సంగీత శైలిలోకృష్ణ శాస్త్రి గారివి, ఇతర కవులవీ భావగీతాలు పాడుతూ ఉండేవారు. తర్వాత జానపద సంగీత పితామహుడుగా పేరొందిన వల్లూరి జగన్నాథరావు గారి వద్ద జానపదసంగీతం నేర్చుకున్నారు. ఇన్ని రకాల సంగీతాలు గానంచేసినా ఈ అక్కచెల్లెళ్ళు ప్రధానంగాజానపద సంగీత గాయనులు గానే ప్రసిద్ధికెక్కారు. ఆంధ్ర దేశంలోజానపద సంగీతానికి సభా గౌరవం సంపాదించిపెట్టిన మొదటి గాయనీమణులు వీరిద్దరే.

......

సీతగారుకర్ణాటక శాస్త్రీయ సంగీతంలో బి.ఏ. డిగ్రీతీసుకున్న తర్వాత 'ఆంధ్రదేశపు జానపద సంగీతం'పై పరిశోధన చేసి *1952*లో మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎం.లిట్ డిగ్రీతీసుకున్నారు. ఆ పరిశోధన సారాన్నేఆమె ఇంగ్లీషులో *"Folk Music of AndhraPradesh'* అనే గ్రంథంగా రచించారు. సుమారు *1960* ప్రాంతంలో ఆవిడ ఆకాశవాణిలో జానపదసంగీత నిర్వాహకురాలిగా చేరారు. పాతిక సంవత్సరాలు ఆ ఉద్యోగం చేసి *1985*లో రిటైరయ్యారు.

•అనేక సినిమాల్లో వారి పాటల రాగాలనువాడుకున్న సినిమా సంగీత దర్శకులు...

గతంలోతెలుగు సినిమా బాక్సాఫీస్ హిట్స్ గురించి తెలిసిన వారి కోసం, మల్లీశ్వరిలోనిమనసున మల్లెల అనే ప్రసిద్ధ పాట *1937*లో అనసూయ అందించినది'చందన చర్చిత' పాటఆధారంగా రూపొందించబడింది .

.....

అదేవిధంగా, రోజులు మారాయిలో , సూపర్-హిట్ పాట, ఏరువాకసాగరో *1932*లో వింజమూరి సోదరీమణులుఅందించిన ప్రైవేట్ పాటచుక్కల చీరకట్టుకోని రూపొందించబడింది , సంగీత చరిత్రకారుడు *VAK* రంగారావు గుర్తు చేసుకున్నారు.

సీతగారి ఆధ్వర్యం లో రూపొందించబడిన కొన్నివేల సంగీత కార్యక్రమాలు, రేడియో నాటికలు ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందిఆమెకి ఒక అగ్రశ్రేణి రేడియోప్రయోక్త గా గుర్తింపు తెచ్చిపెట్టాయి. అంతే కాక వందల కొద్దీఔత్సాహిక గాయనీ గాయకులకి తన శిక్షణ ద్వారాస్ఫూర్తి ప్రదాతగా నిలిచారు. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు అయితే 1980 లో విడుదల అయిన “మా భూమి” సినిమాకి సంగీత దర్శకురాలిగా సీతా దేవి ఎనలేనిపేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించారు.

యావత్దేశంలోనే భారత దేశం సినిమాలకిఅంతర్జాతీయ ఖ్యాతి తెచ్చిన సత్యజిత్ రాయ్, మృణాల్ సేన్ ల తరువాతఅటువంటి ఖ్యాతి తెచ్చుకున్న తొలి తెలుగు సినిమా “మా భూమి”. తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం (1940-48) నేపథ్యంలో బి. నరసింగ రావునిర్మించిన ఆ చిత్రంలో సీతాదేవి గారు ఐదు పాటలకీస్వరగీతం సమకూర్చారు. అందులో బండెనక బండి కట్టి పదహారుబండ్లు గట్టి ఏ బండ్లె వస్తవుకొడకో.. అనే పాట వినని, పాడుకోని తెలుగు వారు ఉండరు అంటేఅతిశయోక్తి కాదు. గద్దర్, సంధ్య, మోహన్ రాజు చేత ఆయాపాటలు పాడించడమే కాక మహా కవిశ్రీ శ్రీ గారి గేయాలకిబాణీలు కట్టి ఆ సినిమాలో ఎంతోసముచితంగా వాడుకున్నారు సీతా దేవి గారు. బెర్లిన్, కైరో, సిడ్నీ మొదలైన అనేక అంతర్జాతీయ ఫిల్మ్ఫెస్టి వల్స్ లో ఈ చిత్రంప్రదర్శించబడింది. ఆ తరువాత “మాఊరి కథ” అనే సినిమాకి కూడాసీత గారు సంగీత దర్శకురాలు. ఆమె సేవలకి గుర్తింపు గా గృహ లక్ష్మిస్వర్ణ కంకణం మొదలైన వందలాది పురస్కారాలు అందుకున్న విదుషీ మణి మన వింజమూరిసీతా దేవి గారు.

•అనేక పురస్కారాలు అందుకున్నారు....

ఆమెజనాదరణ మరియు కీర్తి పారిస్‌లో 'క్వీన్ ఆఫ్ఫోక్ మ్యూజిక్' మరియు USలో లైఫ్‌టైమ్అచీవ్‌మెంట్ అవార్డుతో పాటు అనేక అవార్డులనుపొందింది. విశాఖపట్నంలోని ఆంధ్రా విశ్వవిద్యాలయం ఆమెకు 1978లో కళా ప్రపూర్ణబిరుదును మరియు గౌరవ డాక్టరేట్‌నుప్రదానం చేసింది. US, మలేషియా మరియు భారతదేశంలో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలలో సోదరీమణులు ప్రముఖ ఆకర్షణలు.

యత్రనార్యస్తు పూజ్యంతే/ రమంతే తత్ర దేవతాః/
యత్రైతాస్తు నపూజ్యంతే/సర్వాస్తత్రాఫలాక్రియః.

Dedicated to all the extraordinary woman,
THE epitome of strength and grace!!

Compiled by GVSS Vanitha Dhruthi
Information from different sources of internet